

УДК 329.78:355.01

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ МОЛОДІ У ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ
НА МІСЦЕВОМУ, РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ

Белявцева Вікторія Володимирівна,
д.е.н., професор кафедри
державного управління, публічного
адміністрування та економічної політики,
Лавриненко Кристина Олександрівна,
студентка 4 курсу
за спеціальністю «Публічне управління та
адміністрування»
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Участь молоді у процесах прийняття рішень є обов'язковою умовою розвитку демократичного суспільства та ефективного здійснення публічного управління. Саме молодь як активна соціальна група виступає рушійною силою інноваційних зрушень, соціальних змін та спрямовує суспільний прогрес. В умовах євроінтеграційних процесів України питання створення ефективних механізмів залучення молоді до управлінських процесів на місцевому, регіональному та національному рівнях набуває особливої актуальності.

У наукових дослідженнях питання участі молоді розглядається як форма громадянської активності, що сприяє формуванню високої політичної культури, соціальної відповідальності та довіри до інститутів публічної влади. Серед науковців, які досліджували цю тему, слід відзначити О. Балакіреву, І. Жданову, Л. Лук'янову, О. Кузьменко, В. Беха та ін. Однак, попри наявний значний теоретичний доробок, питання практичних аспектів реалізації молодіжної участі в управлінських процесах потребує подальшого дослідження та системного підходу.

Метою дослідження є аналіз наявних практик залучення молоді до

прийняття рішень на різних рівнях управління та означення напрямів їх вдосконалення в контексті реалізації державної молодіжної політики України.

На місцевому рівні поширеною практикою є створення молодіжних рад при органах місцевого самоврядування, які виконують дорадчу функцію, ініціюють проекти, беруть участь у розробці стратегій розвитку громад. Прикладом ефективної моделі є діяльність Молодіжної ради м. Львова, яка має власний регламент, проводить громадські консультації, а її представники залучаються до сесій міської ради.

На регіональному рівні важливу роль відіграють обласні молодіжні ради та молодіжні консультативно-дорадчі органи при обласних державних адміністраціях, які сприяють координації молодіжної політики в регіонах та обміну досвідом між громадами.

На національному рівні функціонує Молодіжна рада при Кабінеті Міністрів України, створена у 2021 році. Вона є консультативно-дорадчим органом, який представляє інтереси молоді з усіх регіонів України. Її діяльність спрямована на формування державної молодіжної політики, участь у розробці нормативно-правових актів, підготовку рекомендацій уряду щодо реалізації програм для молоді. Окрім того, діють всеукраїнські молодіжні організації, такі як Українська асоціація молодіжних рад, Національна молодіжна рада України, які виступають платформами для співпраці між державними інституціями, громадським сектором і міжнародними партнерами [3]

Разом із тим, в Україні все ще спостерігаються проблеми: формальний характер діяльності деяких молодіжних рад, низький рівень обізнаності молоді про можливості участі та недостатня інституційна підтримка з боку органів влади.

Для вдосконалення практик молодіжної участі необхідно [1-7]:

- забезпечити стабільне та повне фінансування діяльності молодіжних рад;
- розвивати систему навчання молодих лідерів в громадах;
- запроваджувати електронні інструменти участі (е-консультації, електронні петиції, онлайн-опитування);

СЕКЦІЯ 4:

Проблеми реалізації молодіжної політики в Україні та шляхи їх подолання

посилити співпрацю молодіжних організацій з органами публічної влади через партнерські угоди.

Одним із прикладів ефективної державної ініціативи є Державна стратегія реалізації молодіжної політики до 2030 року, ухвалена Кабінетом Міністрів України. Її ключовими завданнями є створення можливостей для самореалізації молоді, підтримка громадянської активності, розвиток механізмів участі та молодіжного підприємництва. Також важливою є програма «Молодь України» (2021–2025), що передбачає розвиток неформальної освіти, волонтерства, стажувань у владі та інституційної спроможності молодіжних рад.

Участь молоді у прийнятті рішень залишається недостатньо результативною через багато нагальних проблем, а саме: формальний характер діяльності деяких молодіжних рад; низький рівень інформованості молоді про інструменти участі; відсутність чітких процедур взаємодії між молодіжними структурами та органами публічної влади; недостатня підготовка молодіжних лідерів; слабка фінансова та організаційна підтримка наявних молодіжних ініціатив.

Для вирішення означених проблем необхідно запровадити системні заходи, спрямовані на зміцнення молодіжної участі [1-7]:

- активізувати партнерство органів влади з молодіжними організаціями, залучаючи їх до розробки стратегічних документів та програм розвитку;

- впровадити програми навчання молодіжних активістів у сфері публічного управління, комунікації та проєктного менеджменту;

- розробити єдині стандарти діяльності молодіжних рад та забезпечити їх правовий статус на законодавчому рівні;

- забезпечити стабільне фінансування молодіжних рад через місцеві бюджети та діючі державні програми;

- розвивати цифрові інструменти участі молоді у житті громад.

Ефективна участь молоді у процесах прийняття управлінських рішень сприятиме не лише зміцненню прямої демократії, а й формуванню сучасної управлінської культури, заснованої на довірі, відповідальності та співпраці між поколіннями. Залучення молодих людей до ухвалення управлінських рішень

формує лідерів майбутнього, які володіють інноваційними підходами до управління, орієнтовані на цінності відкритості та прозорості

Отже, активна участь молоді у процесах прийняття рішень сприяє формуванню громадянського суспільства, підвищенню прозорості влади та розвитку інститутів демократії. Ефективна реалізація молодіжної політики можлива лише за умови постійного діалогу між молоддю, громадськістю та органами державної влади на всіх рівнях управління.

Література:

1. Бондар Т. В., Аксьонова С. Ю., Андріюченко Т. В. Реформування молодіжної політики відповідно до сучасних запитів молоді та держави / Т. М. Бондар, С. Ю. Аксьонова, Т. В. Андріюченко // Вісник Національного гірничого університету. – 2021. – № 3. – С. 54-.
2. Бородин Є., Яцук В., Резніченко О. Інструменти публічного управління у сфері молодіжної / Є. Бородин, В. Яцук, О. Резніченко. – Київ : ПРООН, 2021. – 260 с.
3. Державна молодіжна політика в Україні: механізм формування та реалізації в контексті розвитку : навч. посіб. / Є. І. Бородин. – Дніпро : Грані, 2019. – 176 с.
4. Молодіжна політика в умовах децентралізації. Методичні рекомендації для спеціалістів, які реалізують державну політику в молодіжній сфері / за ред. І.В. Пешої. – Київ : ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», 2019. – 40 с.
5. Молодіжна політика в Україні: становлення, виклики та перспективи розвитку: кол. монографія. Київ : ГО «Інститут молоді», 2025. – 368 с.
6. National youth policy reviews. – Council of Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://rm.coe.int/1680702407>
7. UN Youth Strategy 2030 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pubpdf/1800080_UN_Youth_Strategy_Web.pdf

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції.